

ردیف	نمره												
۱	هر کلمه را در ستون مربوط به خود وارد نمایید. «حکیمی - فرصت - ثانیه شمار - دائمی - تصمیم گیری - چیرگی - شادمانی - ارتباط - بهروزی - سپاس گزار - گذشته» <table><tr><th>ساده</th><th>مشتق</th><th>مرکب</th><th>مشتق - مرکب</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	ساده	مشتق	مرکب	مشتق - مرکب								
ساده	مشتق	مرکب	مشتق - مرکب										
۲	باتوجه به جمله های داده شده جدول را کامل کنید. ۱- در میان سخنان و پندهای بزرگ ترها، این عبارت زیاد به کار می رود. ۲- حال شما در زندگی این چنین است. ۳- تو ایران را دوست می داری. ۴- زبان به ستایش بگشاید. <table><tr><th>نهاد</th><th>مفعول</th><th>متمم</th><th>مسند</th><th>قید</th><th>فعل</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	نهاد	مفعول	متمم	مسند	قید	فعل						
نهاد	مفعول	متمم	مسند	قید	فعل								
۳	نقش دستوری کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده است را بنویسید. ۱- گفتم: <u>مِرا</u> غم تو، خوش تر ز شادمانی گفتا: که در ره ما، غم نیز <u>شادمان</u> است ۲- گفتم: که روی خوبت، از من چرا نهان است؟ گفتا: تو خود حجابی، ورنه <u>رخم</u> عیان است ۳- <u>سر به هم آورده</u> دیدم برگ های غنچه را <u>اجتماع</u> دوستان یکدم آمد به یاد												
۴	از مصدرهای زیر، فعل های چهار جزئی سوم شخص مفرد بسازید و با هر کدام یک جمله بنویسید. شناختن ترسیدن رنجیدن												

ردیف	نمره
۵	هر کتاب را به نویسنده آن وصل کنید. تاریخ اردلان قیصر امین پور رساله قشیری ابوالقاسم قشیری گلستان مستوره کردستانی تنفس صبح سعدی هاتف اصفهانی
۶	باتوجه به توضیح داده شده، کلمه مورد نظر را بنویسید. ۱- جان خسته و فرسوده و به لب رسیده: ۲- کنایه از تعظیم کردن: ۳- رفت و آمد همراه با شتاب: ۴- ره آورد سفر:
۷	با توجه به دانسته‌های خود از «ابوالقاسم قشیری» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. ۱) وی در چه قرن زندگی می‌کرد؟ ۲) اصل کتاب او به چه زبانی است؟ ۳) موضوع کتاب او چیست؟ ۴) چه کسی در زمان معاصر آن را تصحیح کرده است؟
۸	در میان واژگان زیر، کلمات مترادف را پیدا کنید و در کنار هم بنویسید. (دو کلمه اضافه است). «درازنا - لیک - روشن‌رایان - زدودن - ارجمند - خستگی ناپذیر - سوغات - پاک کردن - امّا - گرانها - نستوه - بن جان - طول - نیک‌اندیشان»

ردیف	نمونه
۹	گروه کلمات هم‌خانواده را پیدا کنید و در دسته‌های جداگانه بنویسید. (سه کلمه اضافی است). «ناطق - رؤیت - موکل - عبارت - نصّاب - ارائه - اتّکال - اشتقاق - توکل - عابر - منطق - مشقّت - ماهر - معتبر - نطق - رؤیا - ناظر»
۱۰	«فیض کاشانی» شاگرد حکیم نامدار بود و در تمامی علوم دینی، عرفان، و تبحر داشت.
۱۱	نقش دستوری کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده است را مشخص نمایید. ۱) کان روز به علم تو چه افزود از کرده خود چه برده‌ای سود ۲) کای فلان چاشت بده یا شامم نان و آبی که خورم و آشامم
۱۲	زمان و نوع فعل‌ها را در بیت زیر مشخص کنید. می‌کوش که هر چه گوید استاد گیری همه را به چابکی یاد
۱۳	در عبارت زیر ابتدا گروه‌های اسمی را مشخص کرده و سپس هسته و وابسته‌های هریک را بنویسید. «گاهی گردباد کوچکی لنگ لنگان از راه می‌رسید و چادرهای باران خورده را مشت و مال می‌داد. عده‌ای قرآن می‌خواندند و بعضی تندتند به ساعتشان نگاه می‌کردند.»
۱۴	هر کتاب را به نویسنده آن وصل کنید. جامع‌التمثیل حیب یوسف‌زاده اسرارالتوحید حبله‌رودی بهارستان محمد بن منور سرگذشت شهید مهدی باکری سعدی جامی
۱۵	ویژگی‌های زبانی شعر ایرج میرزا چیست؟ و چه موضوعاتی را شامل می‌شود؟

ردیف	نمره
۱۶	بیت‌های زیر به کدام آیات قرآنی اشاره دارند. الف) عادت او نیست، خشم و دشمنی نام او نور و نشانش روشنی ب) دوستی از من به من نزدیک‌تر از رگ گردن به من نزدیک‌تر
۱۷	تعداد جمله را در عبارت‌ها و بیت‌های زیر مشخص کنید. ۱) گفت: «آری خانه او بی‌ریاست فرش‌هایش از گلیم و بوریاست ۲) زود پرسیدم: پدر، اینجا کجاست؟ گفت: اینجا خانه خوب خداست» ۳) مُحال است سعدی که راه صفا توان رفت جز در پی مصطفی ۴) عقل‌ها حیران شود کز خاک تاریک نژند چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار؟
۱۸	با واژه‌های «می‌ترساند و می‌رنجانند» دو جمله چهار جزئی (نهاد + مفعول + متمم + فعل) بسازید. ۱- ۲-
۱۹	کلمات هم‌خانواده را دسته‌بندی کنید و بنویسید. (سه کلمه اضافی است) دلیل، تصفیه، متناهی، مهجور، مقلّد، مطلع، حیرت، قلاده، اطلاع، نهایت، حیران، صاف، طلیعه، تحیر، تقلید، تجلی، صراف، هجر.
۲۰	در هر بیت خوب جستجو کنید و برای واژه‌های نوشته شده یک مترادف بیابید و در پرانتز روبه‌روی بیت بنویسید. (آخر) بشر ماورای جلالش نیافت بصر، منتهای جمالش نیافت () ۲) (غیرممکن) مُحال است سعدی که راه صفا توان رفت جز در پی مصطفی () (پرفروش) رعد و برق شب طنین خنده‌اش سیل و طوفان، نعره توفنده‌اش () (زیبا) عقل‌ها حیران شود کز خاک تاریک نژند چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار ()
۲۱	معنی لغتی که زیر آن خط کشیده شده است را بنویسید.
	الف) تا هنگامی که پشتیبان هم باشید <u>ظفرمند</u> می‌شوید.

ردیف	نمره										
۲۲	دو بیت از چهار بیت زیر را انتخاب کنید و معنی آن را بنویسید. الف) کنم از جیب نظر تا دامن ب) ده روز مهر گردون افسانه است و افسون ج) بشر ماورای جلالش نیافت د) عقل‌ها حیران شود کر خاک تاریک نژند چه عزیزی که نکردی با من نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا بصر منتهای جمالش نیافت چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار؟										
۲۳	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید: ۱) زنهار مگو سخن به جز راست ۲) هر شب که روی به جامه خواب ۳) کان روز به علم تو چه افزود ۴) روزی که در آن نکرده‌ای کار هر چند تو را در آن، ضررهاست کن نیک تأمل اندر این باب وز کرده خود چه برده‌ای سود آن روز ز عمر خویش مشمار										
۲۴	هر کدام از شاعران مربوط به چه قرن‌ی هستند؟ <table border="1"> <tr> <td>الف)</td><td>ب)</td></tr> <tr> <td>فیض کاشانی</td><td>هفتم</td></tr> <tr> <td>حافظ شیرازی</td><td>یازدهم</td></tr> <tr> <td>خواجه رشیدالدین فضل‌الله</td><td>هشتم</td></tr> <tr> <td>قائنی</td><td>دوازدهم</td></tr> </table>	الف)	ب)	فیض کاشانی	هفتم	حافظ شیرازی	یازدهم	خواجه رشیدالدین فضل‌الله	هشتم	قائنی	دوازدهم
الف)	ب)										
فیض کاشانی	هفتم										
حافظ شیرازی	یازدهم										
خواجه رشیدالدین فضل‌الله	هشتم										
قائنی	دوازدهم										
۲۵	درباره تکرار حرف و نقش آن در بیت زیر، گفت‌وگو کنید. خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم، وزان است «منوچهری دامغانی»										

ردیف	نمره																																			
۱	پاسخ: <table><tr><td></td><td>ساده</td><td>مشتق</td><td>مرکب</td><td>مشتق - مرکب</td></tr><tr><td>(ی نکره مشتق → حکیمی)</td><td>دائم + ی</td><td>ثانیه + شمار</td><td>به + روز + ی (بهریزی)</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>فرصت</td><td>چییره + گی</td><td>سپاس + گزار</td><td>تصمیم + گیر + ی</td></tr><tr><td></td><td>ارتباط</td><td>شاد + مان + ی</td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>گذشت + ه</td><td></td><td></td></tr></table>		ساده	مشتق	مرکب	مشتق - مرکب	(ی نکره مشتق → حکیمی)	دائم + ی	ثانیه + شمار	به + روز + ی (بهریزی)								فرصت	چییره + گی	سپاس + گزار	تصمیم + گیر + ی		ارتباط	شاد + مان + ی					گذشت + ه							
	ساده	مشتق	مرکب	مشتق - مرکب																																
(ی نکره مشتق → حکیمی)	دائم + ی	ثانیه + شمار	به + روز + ی (بهریزی)																																	
	فرصت	چییره + گی	سپاس + گزار	تصمیم + گیر + ی																																
	ارتباط	شاد + مان + ی																																		
		گذشت + ه																																		
۲	<table><tr><td></td><td>نهاد</td><td>مفعول</td><td>متمم</td><td>مسند</td><td>قید</td><td>فعل</td></tr><tr><td>۱</td><td>این عبارت</td><td>—</td><td>در میان سخنان و پندهای بزرگ‌ترها</td><td>—</td><td>زیاد</td><td>به کار می‌رود</td></tr><tr><td>۲</td><td>حال شما</td><td>—</td><td>در زندگی</td><td>این‌چنین</td><td>—</td><td>است</td></tr><tr><td>۳</td><td>تو</td><td>ایران را</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>دوست می‌داری</td></tr><tr><td>۴</td><td>—</td><td>زبان</td><td>به ستایش</td><td>—</td><td>—</td><td>بگشاید</td></tr></table>		نهاد	مفعول	متمم	مسند	قید	فعل	۱	این عبارت	—	در میان سخنان و پندهای بزرگ‌ترها	—	زیاد	به کار می‌رود	۲	حال شما	—	در زندگی	این‌چنین	—	است	۳	تو	ایران را	—	—	—	دوست می‌داری	۴	—	زبان	به ستایش	—	—	بگشاید
	نهاد	مفعول	متمم	مسند	قید	فعل																														
۱	این عبارت	—	در میان سخنان و پندهای بزرگ‌ترها	—	زیاد	به کار می‌رود																														
۲	حال شما	—	در زندگی	این‌چنین	—	است																														
۳	تو	ایران را	—	—	—	دوست می‌داری																														
۴	—	زبان	به ستایش	—	—	بگشاید																														
۳	۱- متمم / مسند ۲- نهاد ۳- قید / نهاد ۱- مرا ← «م» نقش متمم دارد، زیرا در عبارت به معنای «برای» من است. شادمان ← نقش «مسند» را دارد زیرا در پاسخ به سؤال چگونه است، آورده می‌شود. ۲- رخ من عیان است ← «رخ» نقش نهاد را دارد. ۳- سر به هم آورده نقش «قید» را دارد. اجتماع دوستان یکدلم به یاد آمد ← که نقش نهاد را دارد.																																			
۴	شناختن ← بن مضارع شناس + ان شناساند (او واقعیت را به من شناساند). ترسیدن ← بن مضارع ترس + ان ترساند (همسایه ما را با تهدیدهایش ترساند). رنجیدن ← بن مضارع رنج + ان - رنجانند (دوستان مرا از خود رنجانند). (نهاد + مفعول + متمم + فعل)																																			
۵	تاریخ ادلان ← مستوره کردستانی رساله قشیری ← ابوالقاسم قشیری گلستان ← سعدی تنفس صبح ← قیصر امین‌پور																																			
۶	پاسخ: ۱- نیم‌جان ۲- سر فرود آوردن ۳- تکاپو ۴- سوغات																																			

ردیف	نمره
۷	(۱) قرن ۵ (۲) عربی (۳) معرفی برخی از بزرگان عارف و شرح اصطلاحات و الفاظ رایج میان آن‌ها (۴) استاد فروزانفر
۸	درازا ← طول / لیک ← اما / روشن‌رایان ← نیک‌اندیشان / زدودن ← پاک کردن / ارجمند ← گران‌بها / (بن جان و سوغات اضافه هستند).
۹	۱- ناطق - نطق - منطق ۲- رؤیت - ارائه - رؤیا ۳- موکل - اتکال - توکل ۴- عبارت - عابر - معتبر ۵- مشقت - اشتقاق (نصاب، ناظر و ماهر اضافه هستند)
۱۰	ملاصدرا - فلسفه - ادبیات
۱۱	۱- ضمیر پرسشی - صفت پرسشی ۲- ضمیر مبهم / شام ← به من (متمم)
۱۲	می‌کوش (فعل امر) گوید - می‌گوید (مضارع اخباری) گیری ← بگیری (مضارع التزامی)
۱۳	گاهی گردباد کوچکی (گردباد: هسته / کوچک (صفت بیانی ساده) / ی: وابسته پیشین (ی نکره) [یک گردباد کوچک] / انگیزان از راه می‌رسید. / نهاد / فاعل / مفعول / متمم / مضاف‌الیه / وابسته پسین (صفت بیانی) چایر های یاران خورده را مشت و مال می‌داد. هسته وابسته وابسته پسین پسین (صفت بیانی) عده‌ای [یک عده] قرآن می‌خواندند و بعضی تپیدند به ساعتشان (ساعت خود / نگاه می‌کردند). / نهاد / فاعل / مفعول / متمم / مضاف‌الیه / وابسته پسین
۱۴	جامع‌التمثیل ← جله‌رودی اسرارالتوحید ← محمد بن منور بهارستان ← جامی سرگذشت شهید مهدی باکری ← حبیب یوسف‌زاده

ردیف	نمونه
۱۵	ساده، روان و مشتمل بر کلمات و تعبیرات عامیانه است و مسائل اجتماعی را به زبانی ساده و شوخی‌های نیش‌دار بیان می‌کند.
۱۶	الف) الله نور السماوات و الارض ب) نحن أقرب من جبل الوريد
۱۷	۱) گفت / آری / خانه‌ی او بی‌ریاست / فرش‌هایش از گلیم و بوریاست ← این بیت دارای ۴ جمله است. ۲) زود پرسیدم / پیر / اینجا کجاست؟ / گفت / اینجا خانه‌ی خوب خداست. ← این بیت دارای ۵ جمله است. ۳) محال است / سعدی / راه صفا جز در پی مصطفی توان رفت. ← این بیت دارای ۳ جمله است. ۴) عقل‌ها حیران شود / چون (چگونه) از خاک تاریک نژند این همه گل‌های نغز کامکار بر آید. ← این بیت دارای ۲ جمله است.
۱۸	به اختیار دانش‌آموز است.
۱۹	متناهی، نهایت - مهجور، هجر - مقلد، قلاده، تقلید - مطلع، اطلاع، طلیعه - حیرت، حیران، تحیر - تصفیه، صاف کلمات اضافه (صرافی، تجلی، دلیل)
۲۰	آخر = منتها / غیرممکن = محال / پرفروش = توفنده / زیبا = نغز
۲۱	
	الف) ظفرمند: پیروز، فاتح
۲۲	الف) سر تا پایم را که نگاه می‌کنم می‌بینم که محبت و خوبی را در حق من تمام کردی. ب) محبت چند روزه دنیا مثل داستان زودگذر است و تو را جادو می‌کند. ای یار خوبی کردن در حق دوستان را یک فرصت بدان. ج) انسان چیزی آن‌سوتر و والاتر از بزرگی خداوند پیدا نکرده است و چشم‌ها چیزی بالاتر از زیبایی خدا ندیده است. د) عقل انسان دچار حیرت می‌شود که چگونه از خاک تاریک و بی‌روح این همه گل‌های سرخ زیبا به وجود می‌آید.

ردیف	نمونه
۲۳	الف) جمله «جز راست نباید گفت؛ هر راست نشاید گفت» با کدام بیت تضاد معنایی دارد؟ پاسخ: بیت گزینه «۱» می‌گوید: <u>همیشه</u> راست بگو؛ حتی اگر به ضرر تو باشد؛ اما این جمله می‌گوید: شایسته نیست هر راستی را بگویی! ب) بیت «غافل منشین نه وقت بازی است / وقت هنر است و سرفرازی است» با کدام بیت ارتباط دارد؟ پاسخ: با بیت گزینه «۴» ارتباط معنایی دارد و به استفاده مفید از روزهای زندگی اشاره دارد.
۲۴	فیض کاشانی: قرن یازدهم حافظ شیرازی: قرن هشتم قائمی: قرن دوازدهم خواجه رشیدالدین فضل‌الله: قرن هفتم
۲۵	در این بیت حرف‌ها (صداها)ی «خ» و «ز» چندبار تکرار شده‌اند و به خوبی به گوش می‌رسند. این تکرار علاوه بر افزودن موسیقی و گوش‌نوازی شعر، صدای خش‌خش برگ‌های پاییزی را در ذهن مخاطب تداعی می‌کند.

ردیف	نمره
۱	نقش دستوری کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده را بنویسید. ۱- تن و جانت بی‌گزند و میهن آبادان باد ۲- این سرزمین را بدین نام سپند و ارجمند می‌نامند. ۳- باور آور که فرزند ایران و پیشه فرهنگ و ادب و اندیشه را، شیر شیران هستی. ۴- بدین ترتیب بر تعداد چوب‌ها افزود تا به بیش از ده رسانید.
۲	متضاد کلمات زیر را بنویسید. ۱- ارجمند: ۲- فرهیخته: ۳- ستبر: ۴- تابناک: ۵- پلشتی: ۶- یل:
۳	«فیض کاشانی» شاگرد کدام عالم بزرگ بود؟
۴	«شرح صحیفه سجاده» را چه کسی نوشته و شاگرد کدام عالم بزرگ بوده است؟
۵	اشعار «صائب تبریزی» بیشتر در چه قالبی سروده شده‌اند؟
۶	کلمات هم‌خانواده را پیدا کنید و در دسته‌های جداگانه بنویسید. «معترف - انحصار - تسلط - مستمع - عارض - عیار - سمع - سلطان - عارف - معرض - حصیر - عرض - عرفان - حرمت - محاصره - تعریف - سلطه - سیار - حصر - استماع»
۷	معنی کلمات مشخص شده را بنویسید. (۱) کای فرازنده این چرخ بلند (۲) رخس پندار همی راند ز دور (۳) تو می‌خواهی مرشد خلق باشی (۴) این همه دولت که مرا هست از امیر است

ردیف	نمره												
۸	مفعول را در عبارت‌های زیر بیابید. (۱) عزت از خواری نشناخته‌ای (۲) در دولت به رخم بگشادی (۳) با چشم ادب نگر پدر را عمر در خارکشی باخته‌ای تاج عزت به سرم بنهادی از گفته‌ او میبچ سر را												
۹	بهلول هم‌زمان با کدام خلیفه عباسی زندگی می‌کرد و دیدگاه او نسبت به مسائل اجتماعی زمان خود چگونه بود؟												
۱۰	در عبارت زیر چه آرایه‌های ادبی وجود دارد؟ «بدان که این‌ها که تو گفتی همه فرع است و اصل در خوردن، آن است که لقمه حلال باید و اگر حرام را صد از این‌گونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل است.»												
۱۱	واج‌آرایی به کار رفته در هر بیت را بیابید و بنویسید. (۱) زود می‌گفتند این کار خداست (۲) مثل قصر پادشاه قصه‌ها (۳) عادت او نیست خشم و دشمنی پرس و جو از کار او کاری خطاست خشتی از الماس و خشتی از طلا نام او نور و نشانی روشنی												
۱۲	جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>زمان</td><td>مصدر</td><td>بن مضارع</td><td>فعل</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td>رفت</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td>می‌نویسد</td></tr></table>	زمان	مصدر	بن مضارع	فعل				رفت				می‌نویسد
زمان	مصدر	بن مضارع	فعل										
			رفت										
			می‌نویسد										
۱۳	سعدی در بیت زیر، به کدام داستان‌های دینی اشاره کرده است؟ «گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش برَد ز آب نیل»												
۱۴	تفاوت معنایی واژه مشخص شده را در گذشته و امروز بنویسید. «خار بر پشت، زنی زین سان گام دولت چیست؟ عزیزیت کدام؟»												
۱۵													

ردیف	نمره
	معانی کلمات مشخص شده در عبارات زیر را بنویسید.
	(الف) جز کاستی و ناراستی و <u>ددی</u> و بدی نمی تواند دید.
۱۶	تعداد جمله های زیر را مشخص کنید و زیر فعل های آن خط بکشید.
	(الف) شیخ در پی او روان شد و گفت: «مرا با او کار است».
	(ب) زنهرا! مگو سخن به جز راست
	(پ) گفتم مرا غم تو، خوش تر ز شادمانی است.
	(ت) فرزندم! من می دانم و بی گمانم که تو ایران را از بن جان دوست می داری.
۱۷	هسته جمله های زیر را مشخص کنید.
	(الف) کوه بلند
	(ب) همان دو کتاب
۱۸	با توجه به درس «ارمغان ایران» برترین و گرامی ترین ارمغان ایران به دیگر سرزمین ها چیست؟
۱۹	نام نویسنده کتاب های زیر را بنویسید: (الف) بهارستان (ب) تنفس صبح
۲۰	بخشی از بیت ها جا افتاده است. آن ها را کامل کنید. (الف) با چشم نگر پدر را و از گفته او سر را (ب) چون این دو شوند از تو خرسند شود ز تو خداوند
۲۱	واژه های مفرد را به جمع و واژه های جمع را به مفرد تبدیل کنید. مرشد: احوال: مریدان: مُستمع:

ردیف	نمره
۲۲	در این بیت، واژه‌های «خار» و «خوار» را در جای مناسب خود قرار دهید. عزت از ی نشناخته‌ای عمر در کنشی باخته‌ای
۲۳	برای این واژه‌ها، صفت مناسب بنویسید. خارکشِ خداوندِ نوجوانِ
۲۴	با توجه به درس «پیش از اینها» چه راه‌هایی برای شناخت خداوند هستی وجود دارد؟
۲۵	با توجه به درس «آزادگی»، چگونه می‌توان به عزت و آزادگی رسید؟

ردیف	نمره
۱	۱- نهاد / مسند ← تن و جانت، نقش نهاد را دارد. / آبادان، نقش مسند را دارد. ۲- مفعول ← سرزمین، نقش مفعول را دارد. ۳- را در این عبارت (بدل از حرف اضافه) است و به حرف اضافه (برای) تبدیل می‌شود. پس (بیشه فرهنگ و ادب و اندیشه) متمم است. ← برای فرهنگ و ادب ۴- قید
۲	پاسخ: ۱- بی‌ارزش ۲- بی‌سواد ۳- نازک ۴- تیره، تاریک ۵- پاکی ۶- ترسو
۳	ملاصدرا
۴	فیض کاشانی - ملاصدرا
۵	غزل، مثنوی و قصیده
۶	معترف - عارف - عرفان - تعریف انحصار - حصیر - محاصره - حصر تسلط - سلطان - سلطه مستمع - سمع - استماع عارض - معرض - عریض
۷	۱) برپاکننده ۲) وهم - فکر - گمان ۳) راهنما ۴) اقبال
۸	۱- عزت - عمر ۲- در دولت - تاج عزت ۳- سر (در مصراع اول (را) بدل از حرف اضافه است و نشانه مفعول نیست.) معنای مصراع دوم گزینه اول: تو عمرت را در خارکشی تلف کرده‌ای و به همین دلیل است که فرق عزت و ذلت را نمی‌فهمی. (صحیح) (عزت و ذلت: مفعول) معنای گزینه دوم: در خوشبختی را به رویم باز کردی و (تاج عزت) ارجمندی را مانند تاج بر سر من نهادی. (در خوشبختی: مفعول) ((تاج عزت) ارجمندی: مفعول) معنای گزینه سوم: با نهایت ادب و احترام به پدرت نگاه کن و از سخنان او سرپیچی نکن.
۹	هارون‌الرشید - انتقادی و طنزآمیز
۱۰	اصل و فرع ← تضاد حلال و حرام ← تضاد لقمه و خوردن ← مراعات‌نظیر

ردیف	نمره												
۱۱	(۱) واج آرایی «ر» و «ک»، (۲) واج آرایی مصوت «ـ» و صامت‌های «س» (مثل، قصر، قصه، الماس) و «ش»، (۳) واج آرایی «ش»												
۱۲	<table><tr><td>فعل</td><td>بن مضارع</td><td>مصدر</td><td>زمان</td></tr><tr><td>رفت</td><td>رو</td><td>رفتن</td><td>ماضی</td></tr><tr><td>می‌نویسد</td><td>نویس</td><td>نوشتن</td><td>مضارع</td></tr></table>	فعل	بن مضارع	مصدر	زمان	رفت	رو	رفتن	ماضی	می‌نویسد	نویس	نوشتن	مضارع
فعل	بن مضارع	مصدر	زمان										
رفت	رو	رفتن	ماضی										
می‌نویسد	نویس	نوشتن	مضارع										
۱۳	داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) و شکافتن رود نیل برای حضرت موسی (ع) و یارانش و غرق شدن فرعونیان در آن.												
۱۴	دولت ← در گذشته به معنای بخت و اقبال و سعادت بوده است اما امروز به معنای نهاد اداره‌کننده کشور است.												
۱۵													
	الف وحشی‌گری، خشونت												
۱۶													
	الف شیخ در پی او روان شد و گفت: «مرا با او کار است» ۱ ۲ ۳ جمله ۳ و ۳ فعل (شد، گفت، است)												
	ب زنهار! مگو سخن به جز راست: ۲ جمله و یک فعل (است). زنهار شبه‌جمله است. ۱ ۲												
	پ پاسخ: گفتم مرا غم تو، خوش‌تر ز شادمانی است: ۲ جمله و ۲ فعل (گفتم، است) ۱ ۲												
	ت فرزندم! من می‌دانم و بی‌گمانم که تو ایران را از بن جان، دوست می‌داری. ۱ ۲ ۳ ۴ جمله ۴ و ۳ فعل (می‌دانم، «م» در «بی‌گمانم»، دوست می‌داری، فرزندم (منادا) و شبه‌جمله است). فرزندم ← منادا / می‌دانم / بی‌گمانم (من بی‌گمانم) / ایران را از بن جان، دوست داری. ۱ ۲ ۳ ۴												
۱۷													
	ب کتاب: هسته اولین اسم کسره‌دار گروه اسمی هسته است و اگر چنین اسمی در گروه وجود نداشت، آخرین کلمه گروه هسته است.												

ردیف	نمره
	الف کوه: هسته اولین اسم کسره‌دار گروه اسمی «هسته» است و اگر چنین اسمی در گروه وجود نداشت، آخرین کلمهٔ گروه هسته است.
	ب کتاب: هسته اولین اسم کسره‌دار گروه اسمی هسته است و اگر چنین اسمی در گروه وجود نداشت، آخرین کلمهٔ گروه هسته است.
۱۸	ایران، به معنی سرزمین آزادگان است؛ چراکه ایرانیان همواره با دیگران به دانایی و مردی رفتار کرده‌اند و دشمنان نیز این ویژگی آنان را می‌پسندیدند. بدین‌سان برترین ارمغان ایران به دیگر سرزمین‌ها، اندیشه، خرد و فرهنگ است.
۱۹	الف) جامی ب) قیصر امین‌پور آثار نورالدین عبدالرحمن جامی عبارتند از: «دیوان اشعار، هفت اورنگ، نفحات الانس و بهارستان» آثار قیصر امین‌پور عبارتند از: «در کوچه آفتاب، تنفس صبح، مثل چشمه مثل رود، به قول پرستو و آینه‌های ناگهان»
۲۰	الف) ادب - میبچ ب) خرسند
۲۱	مرشد: مفرد است و جمع آن مرشدان یا مرشدها احوال: جمع مکسر است و مفرد آن حال مریدان: جمع است و مفرد آن مرید مستمع: مفرد است و جمع آن مستمعان
۲۲	خوار - خار
۲۳	خارکش‌پیر - خداوند بخشنده - نوجوان کوشا
۲۴	هر مخلوقی نشانه‌ای از حضور و وجود خداوند است. با تفکر دربارهٔ مخلوقات خدا و خودمان می‌توانیم خدا را هر چه بهتر بشناسیم.
۲۵	اگر انسان جوری زندگی کند که به کسی محتاج و وابسته نباشد، قانع باشد و همواره شکر خدا را گوید، به عزت و آزادی رسیده است.

ردیف	نمره
۱	عبارت زیر، کدام آرایه ادبی را معرفی می‌کند؟ «تکرار یک واج (صامت یا مصوت) در کلمه‌های یک نوشته به گونه‌ای که آفریننده موسیقی باشد و به تأثیر کلام بیفزاید.»
۲	متضاد کلمات زیر را بنویسید. ۱- ارجمند: ۲- فرهیخته: ۳- ستبر: ۴- تابناک: ۵- پلشتی: ۶- یل:
۳	مفعول را در عبارت‌های زیر بیابید. (۱) عزت از خواری نشناخته‌ای (۲) در دولت به رخم بگشادی (۳) با چشم ادب نگر پدر را عمر در خارکشی باخته‌ای تاج عزت به سرم بنهادی از گفته او مپیچ سر را
۴	شکل گرافیکی زیر کدام قالب شعری را نشان می‌دهد؟ دو نمونه از آثار ارزشمند زبان فارسی که با این قالب شعری نوشته شده‌اند را نام ببرید. × × □ □ ○ ○ △ △
۵	برای هر بیت آرایه ادبی بنویسید. (۱) با مادر خویش مهربان باش (۲) عزت از خواری نشناخته‌ای؟ (۳) پیر گفتا که چه عزت زین به آماده خدمتش به جان باش عمر در خارکشی باخته‌ای که نیم بر در تو بالین نه
۶	کلمات ردیف و قافیه را در بیت‌های زیر مشخص کنید. (۱) چون بادب و تمیز باشی (۲) روزی که در آن نکرده‌ای کار (۳) کای فرازنده این چرخ بلند پیش همه کس عزیز باشی آن روز ز عمر خویش شمار وی نوازنده دل‌های نژند

ردیف	نمونه
۷	با توجه به معنای هر واژه حروف مناسب را در جای خالی قرار دهید. ۱- با: بادی که از شمال غرب می‌وزد. (س، ص، ث) ۲- آ ک: یک ماده شیمیایی (ه، ح) ۳- ایر: پرنده (ط، ت) ۴- منت ر: چشم به راه (ذ، ض، ظ، ز)
۸	«نهج البلاغه» توسط چه کسی گردآوری شده است؟
۹	ردیف و قافیه در بیت زیر کدام کلمات هستند؟ دوستی از من به من نزدیک‌تر از رگ گردن به من نزدیک‌تر
۱۰	علاوه بر «لیلی و مجنون»، مثنوی‌های دیگر از خمسة نظامی را نام ببرید.
۱۱	ردیف و قافیه را در بیت‌های زیر مشخص کنید. بود، اما در میان ما نبود مهربان و ساده و زیبا نبود با وضویی دست و رویی تازه کرد با دل خود گفت و گویی تازه کرد
۱۲	در متن درس «راه نیک‌بختی»، شکل نوشتاری کدام واژه‌ها با شکل گفتاری آنها متفاوت است؟ آنها را بنویسید.
۱۳	برای خواندن درست و مناسب متن «آداب نیکان» چه لحنی باید برگزید؟
۱۴	معنی بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.
	(الف) در دولت به رخم بگشادی / تاج عزت به سرم بنهادی
۱۵	برای شاعران یا نویسندگان زیر یک اثر (کتاب) نام ببرید.
	(الف) جامی
	(ب) سعدی
	(پ) قیصر امین‌پور

ردیف	نمره
۱۶	باتوجه به جمله زیر به سؤال پاسخ دهید: «پرهای طاووس، مانند دسته گل پر نقش و نگار، رنگارنگ است». ارکان تشبیه (مشبه و مشبه‌به، وجه شبه و ادات تشبیه) را در جمله بالا ببرید:
۱۷	در جای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.
۱۸	الف) آرایه ادبی به کار رفته در مصراع دوم بیت زیر، آرایه ادبی است. با چشم ادب نگر پدر را از گفته او میچ سر را
	مترادف واژه زیر را بنویسید.
	الف) گذند:
	ب) بوریا:
	پ) حصار:
	ت) خاستگاه:
۱۹	مفهوم کنای مصراع «بزرگان نهاده بزرگی ز سر» را مشخص کنید؟
۲۰	متن زیر را بخوانید و به سوال پاسخ دهید. روی به فرزندان کرد و گفت: ای فرزندان حال شما در زندگی این چنین است. تا هنگامی که یاور و پشتیبان هم باشید دشمن نمی‌تواند بر شما چیره شود و سالیان دراز می‌توانید پیروز و ظفرمند به سر برید. سوال: برداشت شما از متن بالا چیست؟
۲۱	کدام واژه‌ها تشدید می‌گیرند؟ تشدید را در جای مناسب خود قرار دهید. «اول، بهلول، فناوری، سنت، طعام، ملت»

ردیف	نمره
۲۲	با توجه به درس «آداب نیکان»، بهلول چه درس‌هایی در مورد آداب غذا خوردن به جنید آموخت؟
۲۳	با توجه به درس «راه نیک‌بختی»، برای پربار کردن روزهای زندگی چه باید کرد؟
۲۴	شاعر در جمله «اینجا خانه خوب خداست» به چه نکته‌ای اشاره دارد؟
۲۵	با توجه به درس «سفر شکفتن» برای حل مشکل کم‌رویی و یا گستاخی، چه باید کرد؟

ردیف	نمره
۱	(واج آرایی)
۲	پاسخ: ۱- بی ارزش ۲- بی سواد ۳- نازک ۴- تیره، تاریک ۵- پاکی ۶- ترسو
۳	۱- عزت - عمر ۲- در دولت - تاج عزت ۳- سر (در مصراع اول (را) بدل از حرف اضافه است و نشانهٔ مفعول نیست.) معنای مصراع دوم گزینه اول: تو عمرت را در خارکشی تلف کرده‌ای و به همین دلیل است که فرق عزت و ذلت را نمی‌فهمی. (صحیح) (عزت و ذلت: مفعول) معنای گزینه دوم: در خوشبختی را به رویم باز کردی و (تاج عزت) ارجمندی را مانند تاج بر سر من نهادی. (در خوشبختی: مفعول) ((تاج عزت) ارجمندی: مفعول) معنای گزینه سوم: با نهایت ادب و احترام به پدرت نگاه کن و از سخنان او سرپیچی نکن.
۴	«مثنوی - شاهنامه‌ی فردوسی - لیلی و مجنون نظامی - بوستان سعدی» در قالب مثنوی سروده شده‌اند.
۵	۱- کنایه (آمادهٔ خدمت بودن) / واج آرایی (ش) ۲- عزت و خواری - تضاد ۳- بالین نه - کنایه از محتاج و نیازمند بودن
۶	۱- ردیف: باشی، باشی / قافیه: عزیز، تمیز ۲- قافیه: کار، شمار ۳- قافیه: بلند، نژند
۷	صبا / آهک / طایر / منتظر
۸	سید رضی
۹	ردیف: به من نزدیک / قافیه: من، گردن
۱۰	خمسهٔ نظامی: ۱- خسرو و شیرین ۲- لیلی و مجنون

ردیف	نمره
۳- اسکندرنامه ۴- مخزن الاسرار ۵- هفت پیکر	
۱۱ بود، اما در میان ما نبود قافیه: ما، زیبا با وضوئی دست و رویی تازه کرد قافیه: دست و رویی، گویی مهربان و ساده و زیبا نبود با دل خود گفت و گویی تازه کرد ردیف: نبود ردیف: تازه کرد	
۱۲ خواندن - خواب - خویش - چون - تو	
۱۳ لحن روایی (داستانی)	
۱۴	
الف اقبال و خوشبختی را مانند دری به رویم باز کردی و عزت و سرفرازی را مانند تاجی بر سرم نهادی.	
۱۵	
الف «نفحات الانس، تحفة الاحرار، از آثار جامی هستند.	
ب «گلستان، بوستان»	
پ «تنفس صبح، آیینه های ناگهان»	
۱۶ پره های طاووس: مشبه مانند: ادات دسته گل پر نقش و نگار: مشبه به رنگارنگ: وجه شبه	
۱۷	
الف کنایه «از گفته کسی سر پیچیدن» کنایه از نافرمانی کردن است.	
۱۸	
ت خاستگاه: مبدأ، محل پیدایش	

ردیف	نمره
	الف) گزند: آسیب، صدمه
	ب) پوریا: حصیری که از نی می‌بافند.
	پ) حصار: دیوار
	ت) خاستگاه: مبدأ، محل پیدایش
۱۹	بزرگی خود را کنار گذاشته‌اند (در برابر بزرگی خداوند همه بزرگان کوچک هستند)
۲۰	اتحاد و همبستگی رمز موفقیت در زندگی و شکست دشمنان است.
۲۱	اول، فناوری، سنت، ملت بهلول تشدید نمی‌گیرد.
۲۲	لقمه حلال خوردن، پاکی دل و نیت درست و گفتن برای رضای خدا
۲۳	هدف داشتن در زندگی و با هدف‌های عالی لحظه‌های زندگی را به بهترین نحو سپری کردن.
۲۴	مساجد مانند خانه‌های خدا هستند.
۲۵	آموختن و تقویت کردن مهارت و ارتباط موثر به ما کمک می‌کند بتوانیم در مواجهه با دیگران ارتباط درست و سنجیده‌ای با آنها برقرار کنیم.

